

2021-2022

چہ ند جوانہ

نووسینی: محمد یاسین

چاپ نہ کراوہ

ناسنامہی کتیب

2022-2021

ناونیشان: چہند جوانہ

.....

نوسەر: محمد یاسین

.....

بابہت: گہشہ پیدانی مرویی نایینی

.....

پیداچوونہوہی: نہیاد فہمی & احمد محمد

.....

دیزایینی دەق: ئالان مرعان

.....

تیبینی : چاپ نہکراوہ ئەم بەرہەمە تەنہا بەشیوہ پی دی ئیف بەردەستە مافی
بلاوکردنەوہشی ناساییہ بۆ ھەر کەسێک بلاوی دەکاتەوہ یان چاپی دەکات.

به‌ناوی خودای به‌خشنده و میهره‌بان

پیشه‌کی

سوپاس و ستایش بۆ خودای گه‌وره بۆ ته‌واو کردنی ئەم نامیلکه‌یه‌م، ئەو نامیلکه‌یه
پیکهاتوو له بیست و سێ بابەتی جوان و پوخت، که بابەته‌کان له چوارچیوه‌ی ئەو
ژیانه‌ی نیستاماندایه، پیکهاتوو له بابەتانه‌ی که هه‌وینیکی دونیای
سه‌رکه‌وتنانه، هه‌ر بابەتیک که باسم کردبیت، نمونه‌یه‌ک له قسه‌کانی خودای
گه‌وره و نمونه‌یه‌ک له قسه‌کانی پیغه‌مبه‌ر (درودی خودای له‌سه‌ر بیت) و هاوه‌لانی
هیناوه‌ته‌وه که ئەوان پیشینه‌ی سه‌رکه‌وتنی ئیمن، بۆیه بابەته‌کان فیرمان ده‌کات
چۆن مامه‌له بکه‌ین به مامه‌له‌یه‌کی سه‌رکه‌وتنانه له‌م ژيانه‌ماندا گه‌رانم بۆ کردوو
باسم گیراوه‌ته‌وه، هه‌والم داوه به چیرۆک له هه‌ندیک باس باس بکه‌م، قسه‌کانی
بانگخوژی گه‌نج عمر ال عوضه م باسکردوو و شیکردنه‌وه‌م بۆ قسه‌کانی کردوو
له دوا‌ی ئەو هه‌موو ماندوبونه‌م و گه‌رانم، سوپاس بۆ خودا له بیست و سێ
بابەتی جوانم باسکردوو خسته‌م به‌ر ده‌ستی خوینهر.

-
- 21.....هەلسوکهوتوو مامەڵەى هاوشیۆه
- 22.....چەند جوانه
- 23چێژ بینین له ژيانى دونیادا به بیانوی
- 24.....چەند نامۆژیاریک بو
- 25.....چەند جوانن ئەو مرقانەى نرخى خویان دەزانن
- 26.....چەند جوانن ئەو گەنجانەى تەمەنى خویان فرۆشتوو به خودا

چهند جوانه زهردهخهنه

....چهند جوانه کاتیک مروّف بهیانیهکهی به زهردهخهنهیهکوه دهست
پیدهکات ، سلام له خیزانهکهی دهکات، زهردهخهنه دهکاته سهر لیوانی
خیزانهکهی ، نهچپته سهر کار بهزهدهخهنهیهکوه که هیوای لیدهبینریت،
سلام له خاوهن پیشهکهی خوی دهکات به سهلامیک که هیوای لیدهبینریت
، چهند جوانه کاتیک قوتابیهک نهچپت بو دهوام بهزهدهخهنهوه که هیوای
لیدهبینریت، مامهله لهگهل هاوریکانی وانهکانی ماموستاکانی دهکات، چهند
جوانه کاتیک دهوویت لهگهل هاورییان ههمیشه لهگهل قسهکانت
زهردهخهنه لیدهبینریت، ههمیشه قسهکانت هیوای لیدهبینریت، هرگیز
بیری نیگهتيفانهت لینابینریت ، به زهردهخهنهیهکوه مامهله لهگهل
خوشیهکانت ناخوشیهکانت دهکیت ، نائمه هیزی زهردهخهنهیه ، هیزی
زهردهخهنه وات لیدهکات که بهرامبهرهکته ریزت بگریت گوی بو
رهنيهکانت بگریت، زهردهخهنه وا له رووخسار دهکات که ههمیشه به
جوانی بمینیتهوه ، باشه نهی خوشهویست(دروودی خودای لهسهربیّت)
نافهرموویت {زهردهخهنه و رووخوشیت به رووی براهت صهدهقهیه}
ههئسه ئیدی لهم دهموو چاوه خه مباراویهت، ههئسه ئیدی لهم رووخساره
شیواوهت، زهردهخهنه بکه ههمیشه ههمیشه.

چەند جوانە ریزگرتن لە بەرامبەرەکەت

.....مروّف هەمیشە ئەو کارو کردەوویەتی ئەنجامی دەدات رەنگدانەووی ریزی خۆیەتی، مروّقی بەریز ئەو کەسەیه کە هەمیشە ریز لە بەرامبەرەکەتی دەگریت، جا مروّفەکە لەهەر قوناغیک بیّت، چەند جوانە کاتیک گەنجیک ئەوەندە بەریزە کە روژانە بە چەندان رەحمەتی بو دیت، بە هۆی بەریزیەکەیهو رەحمەت بو دایک و باوکیشی دەچیت، مروّقی بەریز لە کاتی قسەکردنی هیچ کاتیک لە هەستی بەرامبەرەکەتی نادات، کەسێکە کە ریز لە قسەتی بەرامبەرەکەتی دەگریت و گوئی بو دەگریت، بەرامبەر هەموو کەسێک بەریزە تەنانەت ئەگەر لەسەر دینەکەتی ئەیش نەبیّت، باشە ئەی خۆشەویست (درودی خودای لەسەر بیّت) نموونە نییە بۆمان کە سەرەرای نازاردانی لەلایەن بیباورانەو، کەچی هەمیشە ریزی وانی دەگرت و روژیک قسەیهکی ناخۆشی بەرامبەری نەکردن، مروّقی بەریز ئەو کەسەیه کە رەوشتی زۆر بەرزە، وەکو هاوڵی بەریز عمری کوری خەطاب فەرمووی {دین بگەیهنن بە بیدەنگی} گوتیان چۆن بە بیدەنگی گوتی بە رەوشتان، ئەمەش نیشانەتی ریزگرتنە لە بەرامبەر، برای بەریز ژیان بە ریزگرتنەو جوانە، ژیان بەو جۆرە جوانە کە هەموو بنەماکانی رەوشتت تیا بیّت، ژیان بەم جۆرە جوانە کە بە قسەتی جوان خۆرەوشتی جوان ئەنجام بەدەیت بەرامبەر بە هەموو کەس.

چەند جوانە گۆنگرتن بۆ نامۆژيار

.... عمر ال عوضه له كتيبيكي دهليت {مروقهكان بهبي بووني نامۆژياريك
هەرگيز ناتوانن له گومرايي بينه دهر} ..چەند جوانە كاتيک مروقيک
نامۆژگاريت دهكات تۆش گۆيي بۆ دهگريت و سوپاسي دهكهيت ، برا و
خوشكه بهريزهكانم نيمه ي مروّف ههميشه پيوستمان به نامۆژگارييه بۆ
ئهو ي ئهو نەزمونە ي ئەمان هەيتيان بۆ نيمه شي باس بکەن ، گرینگه که
ئهو يه نيمه ههميشه بچينه کن کهساني شارەزا بۆ ئهو ي نامۆژگاريمان
بکەن و فيرمان بکەن چون مامەلە له گەل شتاني دهوروبەرمان بکەين
،گرینگه که ئهو يه هەر کهسيک نامۆژگاري کردين نيمه سوپاسي بکەين و
پيي بلين خوداي گهوره پاداشتت بداتهوه ، زه دهخه نه يه کی بهرامبەري
بکەين که ههست بکات کاريکی گهوره ي ئەنجام داوه ، نيمه هيچ کاتيک
نابيت خۆمان پي گهوره بيت و بلين من پيوستم به نامۆژگاري ئيوه نيبه ،
نا مروّف ههموو کاتيک لاي من وايه قوتابيه ، بهردهوام شتي نوئ فير
دهبيت {بۆيه ههميشه ههول بده بۆ کاري باش} .

چهند جوانه کاتیک کهسیک زانستیکی وای لا نییه لهجیاتی گالتهکردن پیی
فیری زانستی دهکهن.

قەت گالته به کهسیک مهکه که زانستیکی وای پی نییه!

.....برا و خوشکه بهریزهکهه نيمه که خودا زانستیکی پی داوین پیویسته
نهو زانسته بلاو کهینهوه، بو نهوهی خهکی تریش سوودی لی ببینیت
،کاتیک کهسیک ههلهیهک دهکات نینجا ههلهکه له قسهی بیت یان له
کرداری، له جیاتی گالتهکردن پیی ناگهداری دهکهینهوه به تهنیا دور له
چاوی خهک پیی دهلین که نهمهت ههلهیه ، کاتیک قوتابیهک له
پولهکهیدا ههلهیهک دهکات چهند جوانه کاتیک ماموستاکهی به قسهیهکی
شیرین بوی راست دهکاتهوه، لهجیاتی بلت ههلهی نهلت نهو وهلامهت بو
پرسیاریکی تره وهلامی راست نهمهیه ، نای چهند ناشرینه ! کاتیک
قوتابیهک له پۆل ههلهیهک دهکات هاوپولهکانی گالتهی پی دهکهن و پیی
پیدهکهن، لهکاتیک دا نهگهر بزنان چ ههستیکی ههیه لهم کاتانهیه
ههرگیز پیی پیناکهن ، باشه که خودا زانستیکی پیداویت نهبت وا له
خوبایی بیت! نهبت وا فییز بهسهر خهکی لیبهیت! نهمه کرداری
موسلمانه!

چەند جوانە كاتىك كەسىك ھەلەھەك دەكات و لای خەلكى باسى ناكات

...براو خوشكە بەرىزەكەم ھەموو مروفىك شایەنى ھەلەھە، ھىچ مروفىك بى كەموو كورى نىيە ، بەلام بەرىزان گرینگ لىرە ئەوھە ھەر كاتىك ھەلەھەك یان گوناھىكت ئەنجام دا با لەبەینى خۆت و خودای گەورە بىت، قەت نەكەبىت لای خەلكى باسى بكەبىت ئەو كاتى دەبىتە شانازی بەو كارەى ئەنجامت داوہ ، خودای گەورە ئەو كەسانەى خۆشەوئىت كاتىك گوناھىك ئەنجام دەدەن، لای كەس باسى ناكەن و دەگەرىنەوہ بۆ لای خواو داوای لىخۆشبوونى لىدەكەن ...بۆ پىت وایبە پىاو چاكان ھەلە ناكەن! با دەيكەن، بەلام باس لە گوناھەكانیان ناكەن، تۆش بىشارەوہ لە دەمشران مەبە. ، قەت نەكەبىت لای ھاورىيان ئەو شتە زۆر باوہ نىستا كاتىك كۆمەلە ھاورىيەك پىكەوہ كۆدەبنەوہ باس لە تاوانەكانیان دەكەن، يەك ئەلئىت ئەو شتەم ئەنجام دا، يەككىكى تر ئەلئىت بەو كەسەم رابوارد، يەككىكى تر باس لەتاوانىكى تر دەكات كە ئەنجامى داوہ ،ئای ئەگەر دەزانن چەندە گوناھبار دەبەن بەو شتانەى كە ئەلئىن ئەوا ھەرگىز دووبارەى ناكەنەوہ.

چەند جوانە كاتىك مروّف قسەيەك ئەكات ناگاي لە قسەكەيەتى كە چى دەئىت .

....پىغەمبەر(درودى خوداي لەسەر بىت) ئەفەرموئىت: {رەنگە مروّف
هاكەزايى قسەيەك فرى بدات و سەرئەنجام بخريته ناو ناگرىكەوه كە
فراوانىەكەى هيندەى دوورىي نىوان خورەهلات و خورئاوا بىت } . لەم
باسە بۆمان دەردەكەوئىت كە مروّف زۆربەى كات ئەو قسەيەى ئەيكات
ئاگادارى خوى نىيە كە چ قسەيەك ئەكات ، برا و خوشكە بەريزەكانم
ئاگادارى قسەكانتان بن ئەكەن تەنها بۆ ئەوهى هاورييات دلخوشكەيت
قسەى نابەجى بكەيت ، ئاگادار بە هەر ووشەيەك كە دەرى دەبريت
لەسەرت دەنوسريت و لەسەرت حىساب دەكرىت ، مروّف بەهوى
قسەيەكەوه بخريته ناو ناگر باشە ئەوه ماناي ئەوه نىيە ئىتر بزائىن كە چى
دەئىين ، بەريزەكانم رەنگە مروّف قسەيەك بكات تەنها لەبەر دلى
هاوريكانى قسەيەكى نابەجىبكات، كەچى نازائىت لەسەر ئەم قسەيەى
تووشى چ سزايەك دەبىت ، كەسى وامان هەيە هەر دەمى دەكاتەوه قسەى
ناشرىن لە دەمى دەردەچىت كە دەبىتە هوى نازاردانى چەندان كەس بەو
قسەيەى ، كەسى واشمان هەيە تا قسەيەك دەكات هەمىشە بىر لە
قسەكانى دەكاتەوه ئەكا نازارى كەسىكى پىبدات بەم قسەيە هەمىشە قسەى
خىر لە دەمى دەردەچىت ، باشە بۆ سەيرى پىشىنەى خۆمان ناكەين كە
چەندە بە قسە خىر بوون هىچ كاتىك قسەى ناشرىنباىن لە دەم دەرنەدەچوو
كەسى وامان هەبوو بەردى دەخستە دەمىهوه ئەكا قسەيەك بكات بەهوى
ئەم قسەيەوه خوداي گەوره سزاي بدات ئەى بەريزەكانم كاتى ئەمە نىيە
كە ئاگادارى قسەكانمان بىن ئەگەر ويستان قسەيەكى خىر لەسەر شتىك
بكەين نەمانزانى چى بلئىين ئەوا باشترىن چارەسەر بىدەنگ بوونە .

چەند جوانە ئەو دۆلەتی لە خوداوە نزیکن

....برا و خوشکە بەریزەکانم مروۆفی سەرکەوتوو ئەوانەن کە لە خوداوە نزیکن ، هەمیشە هەرشتیکیان بویت داوا لە ئەو دەکەن ، هەر کیشەیهک هەر ناخۆشیەک هەر هانا بۆ ئەو دەبەن ، برایان خوشکان دۆنیابن خودای گەورە چارەسەری هەموو کیشەیهکتان دەکات ، ئەگەر بەتەمای کاریکی یان بەتەمای شتیکی نەنجام بەدەیت دەست بە دوعا بەو پیاویوە لەو زاتە ، باشە ئەو هەر ئەو نەبوو تۆی لە نەبوونەو هینا بوون ، هەر ئەو نیمیە درەست کردوو هەر ئەویش دەزانیت چی بۆ نیمیە باشە ، هەمیشە لە خودای گەورە نزیکی بە دۆنیای بن ئەوانەو لە خوداوە نزیکن هیچ کەسیکی ناتوانیت نازاریان بدات ، ئەوانەو لە خوداوە نزیکن کەسانیکن کە کاری باش نەنجام دەدەن ، ئەو مروۆف ئەو تۆیت زۆر بێدەسەلاتی بەرامبەر ئەو زاتە ئەو تۆیت مروۆف، ئەو دۆلی پەيوەستە بە خودا دۆلیکە کە جوانی نێدەبیریت کە جوانیەک دەبیتە رەنگدانەوێ رووخسار، ئەو دۆلی لە خوداوە نزیکی دۆلیکی زۆر پاکە ئەو کەسەو لەخوداوە نزیکی کەسیکی زۆر لەسەرخۆو ئارامە هەمیشە بۆ کیشەکانی داوا لە خودا دەکات کەسیکی کە چارەسەری کیشەکانی ئەو کەسانەو کە کیشەیان هەیه خۆشەوێست (درودی خودای لەسەر بێت) دەفەرمویت {ئاگادار بن لەلاشەدا پارچە گۆشتیکی هەیه ئەگەر سەلامەت بوو ئەوا هەموو لاشە سەلامەت دەبیت وە ئەگەر خراپ بوو ئەوا هەموو لاشە خراپ دەبیت ئاگادار بن ئەو هەش دۆلی { دۆنیای بن ئەگەر دۆل سەلامەت بوو هەموو ئەندامانی جەستە سەلامەت دەبیت ئای چەند جوانن مروۆفە دۆل پاکەکان.

چەند جوانن ئىنسانە پاكەكان

....ئىمە مروقى پاك دەزانى جورەكانى پاكى چىين پىت بلىم ؟ لەگەلم بە مروقه پاكەكان ئەو كەسانەن كە پاكەن لە خاوينى دل، خاوينى جەستە، خاوينى ژىنگە ، با بىتو باسى خاوينى دل بكەين، چەند جوانن ئەو كەسانەى كاتىك كە لەگەل كەسىك كىشەيەكيان هەيە شەو لەبەر خوداى گەورە گەردەنى نازاد دەكات و دلى بەرامبەر پاك دەكاتەو كە بەيانىەكەى لەخەو هەلدەستىت ئەچىتەو بۆ لای هەر وەكو ئەوەى هېچ روى نەدايىت ،پاك و خاوينى جەستە ، ئەمەش پىويستە مروفا هېچ كاتىك خاوينى جەستەى لەياد نەكات، هەمىشە گرىنگى بە سەر و قزى و جل و بەرگى و خو بۆن خوشكردن و گرىنگى بە خوى بدات، مروقى موسلمان هېچ كاتىك پىسى و پۆخلى لى ناوەشيتەو،پاك و خاوينى ژىنگە، ئىمەى موسلمان كەسانىكىن كە گرىنگى بە پاك و خاوينى ژىنگە ئەدەين، ئەو شتەى بەكارى دەهينين لە ژىنگە فەرىي نادەين بەلكو كۆى دەكەينهو بۆ ئەو شوينەى كە تايبەتە پىي، شتىك لەسەر شەقام كەوتبىت كە پىسە كۆى دەكەينهو بە ئىخوشمان نەبىت ئەى نازانىت بەو كارەت پاداشت وەر دەگرىت. خوشەويست(درودى خوداى لەسەر بىت) دەفەر مويت{پاك و خاوينى نيوەى ئىمانە} .

چەند جوانن ئەو كەسانەى گوى بە قسەى خەلك نادەن

...ناتوانين دەمى خەلك بگرين تا قسەمان لەسەر نەكەن ، بەلام خۆ دەتوانين رينگرى لە خۆمان بكەين و گوى بە قسەكانيان نەدەين.برا بەريزەكانم خوشكە بەريزەكانم خەلكانيكى زۆرمان ھەيە خوداى گەورە ھيدايتيان بدات ھەميشە قسە لەسەر خەلك دەكەن و نيرەيى و ھەسوودى دەبەن ، باشە گرینگە نيمە كە ئەوان وان گوئيان بۆ بگرين! كارەسات نەمەيە كە گوئيان بۆ بگرين، چونكە ھەميشە دەتشكىننەوہ پيټ دەلنن ناتوانى دۇنيابە ئەو كەسانە شتتيك لە تۆ دەبينن كە لەخۆيان دا نيبە بۆيە قسەت لەسەر دەكەن، براو خوشكە بەريزەكانم مروّف ئەو ساتە سەرکەوتووہ كە ھيچ كاتتيك گرينگى بە قسە روخينەرەكانى خەلك نادات، مروّفى سەرکەوتوو نەمەيە كە دەزاننيت كاريك سودى ھەيە بۆ خەلك ئەنجامى دەدەات تەنانەت ئەگەر ھەموو خەلكى سەرزەميينيش رينگر بن لىي ئەو ھەر كارەكە دەكات، چونكە دەزاننيت كارەكە سودى ھەيە باشە ئەى نەتان بينى خوشەويست (درودى خوداى لەسەر بيټ) كاتتيك كە ئەم پەيامەى راگەياند چ خەلكيى رووبەروروى وەستا، نايان گوئى بۆ ئەم خەلكە گرت؟ بيگومان نەخير، چونكە دەيزانى قسە روخينەرەكانى وان تەنيا بۆ نەمەيە كە ئەو بروخينن كە پەشيمان بيټەوہ، خوشەويست ئەو پەيامەى گەياند، گەرچى تووشى نەشكەنجەى زۆر بوويەوہ، بەلام ھەرگيز نەوہستا، بۆيە مروّف ئەگەر گوى بۆقسەى خەلك بگرين سەرکەوتوو نابيټ، ھەموو كات لە ترسى خەلك كارەكانى ئەنجام نادات، بۆيە ئەى مروّف خۆتبە، سەربكەوہ كاربەكە بەم جۆرەى كە ھەزت لىيبە ،گوى بۆ قسەى خەلك مەگرە.

چهند جوانه نهو کاره ی نهجامی ددهیت دلتی بو ببهخشی

....سهروه رمان نهبویهکر رهزای خودای لهسه ر بیت، وهک بیلال
نهشکه نجه نه درا، به لام لهو باشتره.

سهروه رمان نهبویهکر رهزای خودای لهسه ر بیت، وهک عمر شههید
نهکرا، به لام لهو باشتره.

سهروه رمان نهبویهکر رهزای خودای لهسه ر بیت، وهک نهبی زهر ههژاری
نهچیشته، به لام لهو باشتره.

سهروه رمان نهبویهکر رهزای خودای لهسه ر بیت، وهک خالد
سوارچاکه کانی به زهویدا نه دان، به لام لهو باشتره.

سهروه رمان نهبویهکر رهزای خودای لهسه ر بیت، وهک عبداللای بن
مهکتووم بینای لهدهست نه دا، به لام لهو باشتره.

هموویان رهزای خودایان لهسه ر بیت.

به لام لیله دا نهبویهکر رهزای خودای لهسه ر بیت وانهیهکی گرینگمان
فیریمان دهکات.

نهو دلی بهخشی !

هموو جوانیهکانی دلی بهخشی !

سۆزی دلی بهخشی !

تۆش دهتوانیت به دلیکی باش، پیش هموویان بکهویت ،سویند بهخودا
دلیکی جوان، گهنجینهیهکه به هیچ سهروهت و سامانیک ناکرریت. بیریشته
نهچیت که خودا سهیری رووخسارو جهستهت ناکات، به لکه وهک
بینه مبه ر(درودی خودای لهسه ر بیت) فهرمووی سهیری دله کانمان دهکات.

چەند جوانن كەسە راستگۆكان و دەستپاكەكان

...شتيک وات لی دەكات كەسانی نزيكت هاوڪارت بن، زۆرترين ريزت لی
بنين و ھەرگيز دەستبەردارت نەبن، نەو شتەش {راستگۆببە}!
كۆلەكەي سەرەكی ھەموو پەيوەندیەك، نەوہیە كە درۆ لەگەل كەسدا
نەكەيت!

براو خوشكە بەريزەكانم پيغەمبەر (درودی خودای لەسەر بيت) لەناو
خەلكەكەي بە راستگۆ و دەستپاك ناووی دەرکردبوو، كاتيک نەو
پەيامەي بۆ ھات لەلایەن پەروەردگارەو ھات بۆ سەرورمان نەبو بەكر
رەزای خودای لەسەر بيت باسی كرد دەزانی چۆن جوابی داہەو!

{گوتی ھەرگيز قسەي ناراستم لينەبينوی بۆیە باورم پيت ھينا} ليرە بۆمان
دەردەكەويت ئينسانی راستگۆ نەو كەسەي بەرامبەري زوو پروای
پيدەھينيت، وە لە دلان زۆر بەريزە ئينسانیکي خەلك سيقەي پي ھەببە
نەمە ھيزی راستگۆببە .

دەستپاکي... ليرە دووبارە نموونە بە خوشەويستمان (درودی خودای
لەسەر بيت) دەھينمەو ھەلك نەو ھندە سيقەيان پي ھەبوو ھەرچي
نەمانتە لای نەويان دادەنا كە نەيان زانی نەمانتەكەيان لای نەو
پاريزراو، نەمەش ھيزی دەستپاکببە كە خەلك سيقەت پيدەكەن.

چهند جوانن نهو کهسانه‌ی سهیری نافرته‌ی نامهرهم ناکهن ونامووسیان
دهپاریزیت ههر وهکو دایک و خوشکی خوی نامووسی نهمانیش
دهپاریزیت.

...براکانم سهیری خۆت بکه چهنده جوانی نهوکاتانه‌ی که له زانکۆ یان له
کاریت که نافرته‌ت له‌گه‌لدایه‌ته‌ن‌ها له‌بهر خاتری خودای گهوره سهیریان
ناکه‌یت، سهرت نزم ده‌که‌یت‌ه‌وه له‌بهرامبه‌ریان که نهو نزم کردنه‌وه‌یه
سه‌ربه‌رزی له‌دوادا دیت له‌ناخیره‌تا، با نهو شوینه‌ی لئی با زۆر نافرته‌ی
لئی‌یت، به‌لام تۆ ناگادار به سهیریان نه‌که‌یت، چونکه وه‌لا نهو پیاوانه‌ی که
زۆر سهیری نافرته‌ت ده‌کهن سهیری که‌سایه‌تیان بکه چهنده نزمه، چهنده
ناشرینن نهو که‌سانه‌ی دایم له دوو نافرته‌ن توخودا گهر که‌سیک سهیری
خوشکه‌که‌ی خۆت بکات قوبوئی ده‌که‌یت؟ بیگه‌مان نه‌خیر. ئی برا
به‌ریزه‌که‌م نه‌وانیش قوبول ناکهن که سهیری خوشکی وان بکه‌یت،
به‌هانه‌یه گهر بلئییت باشه بۆ نهو کچه خۆی جوان ده‌کات، باشه خه‌تای من
چییه، برا به‌ریزه‌که‌م به‌لام خۆ تۆ ده‌توانیت چاوت به‌رامبه‌ری بگریته،
نه‌ی نازانیت به‌و کاره‌ت لای په‌روه‌ردگار پاداشت وهرده‌گریته، تۆ ده‌بیته
نه‌وه‌نده خووگر بیت که نه‌گهر که‌سیک به خراپه باسی خوشکیکی
موسلمانی لای تۆ کرد تۆ به‌ریه‌چی بده‌یت‌ه‌وه و قوبوئی نه‌که‌یت که باسی
بکهن، ناخر چون ده‌گریته کوریک سهیری کچیک بکات که زۆربه‌ی جار
نابروشی له که‌دار ده‌کات ته‌ن‌ها به بیانووی نه‌وه‌ی که نه‌ندامیکی
که‌سوکاره‌که‌ی خۆی نییه! برا به‌ریزه‌که‌م له‌بیرت نه‌چیت به‌خوا له‌ده‌رگای
ههر که‌سیک بده‌یت له‌ده‌رگات ده‌ده‌نه‌وه وه‌کو چون تۆش خوشکت هه‌یه
و هه‌ز ناکه‌یت که‌س سهیری بکات خه‌لکی تریش خوشکی هه‌یه و هه‌ز
ناکات که‌س سهیری بکات.

چەند جوانن مرقە سوپاسگوزارەکان

....براکان و خوشکە بەریزەکانم ھەرچیمان ھەیه بە سەرۆت و سامان و لەش ساغی و ھەرچیمان ھەیه ھەر ئەو خوداییه پێی بەخشیوین، خودایەک کە نێمە لە نەبوونەو ھیناوتە بوون، خودایەک کە نێمە دروست کردووە ئەندامانی لاشە پێ بەخشیوین دوو چاوە کە دەبینین دوو پێ کە پێی رێدەکەین دوو دەست کە پێی ئەتوانین ھەموو کاریکمان پێی ئەنجام بدەین نووسین ھەنگرتنی شتەکان ھەموو شتیک، باشە توخودا ئەو ھەموو شتە شایەنی سوپاسگوزاری نییە، باشە نەتەبێنێوە ئەو خودایە چۆن سۆز و خوشەویستی پێ بەخشیوین، باشە ھەر ئەو خودایە نییە کاتیک دەکەوینە نارەحەتیەک رزگارمان دەکات و دەربازمان دەکات ئەو کێشەیه، باشە شایەنی سوپاسکردن نییە ئەو خودایە کە نێمە دروست کردووە خوشیدەوین و ریزی لیناوین، براکان و خوشکەکانم سویند بە خودا کاتیک دەکەوینە ناخوشیەک یان شتیکمان دەوێت خودای گەورە شتیک تری پێبەخشیوین دانیابن نێمە خوشدەوێت بۆیە ئەو بۆ نێمە ھەلبژاردووە، ھەر ئەو خودایە نێمە دروست کردووە ھەر خوشی دەزانیت چی بۆ نێمە باشە، بە نمونەو رۆژیک پیرە پیاویکی سوپاس گوزار لە گوندیک دەژیا، بەردەوام ھەر شتیک بەسەر دەھات ئەو وت خیری تیایە، کوریک ھەبوو ئەو پیرە پیاو زۆری خوشدەویست ئەو کورە رۆژیک لەسەر نەسپەکە بەردەبیتەو لاقیکی دەشکیت، خەلکی گوند بە ھات ھاوارەو چوون بۆ لای پیرە پیاو کە وتیان کورە کەت لاقی شکاوە لەسەر نەسپەکە کەوتوو پیرە پیاو کە بێ دوودلی فەرمووی {خیری تێدایە} خەلکە کە وتیان خیری چی نەوتە لاقی شکاوە پیرە پیاو کە دووبارە فەرمووی ھەرچی خودای گەورە بیهینیت خیری تێدایە، بۆیە داوی چەند رۆژیک کۆمەلێک سەرباز بەسەر شارو گوندەکان دەسوراندەو ھەر گەنجیکیان بدیتبا ئەوا راستەوخۆ لەگەڵ خویان ئەبردە سەربازی، بەلام کە چوونە بۆ مانی پیرە پیاو کە بینان کورە کە لاقی شکاوە ئەوانیش فەرموویان ئەو کورە بە کەلکی سەربازی نایەت، لەداوی رۆشتیان پیرە پیاو کە بە خەلکی گوندە کە وت ئەو نەم وت ھەرچی خودای گەورە بیهینتە پیش خیری بەندە کە تیایە، بۆیە لەھەموو عالەتیک سوپاسی خودای گەورە بکەو داوی لیخۆشبوونی لێبکە. {سوپاس و ستایش بۆتو خودایە}.

چەند جوانن ئەو مرقانەى پەند وەردەگرن لەرا بردوو

...براو خوشكە بەرئزەكانم مرقف لە را بردوو چەندىن كار ئەنجام دەدات
كە هەندىكىان تىيدا سەركەوتوو بوو، هەندىكىشى تىيدا كەوتوو، نىنجا
مرقى سەركەوتوو ئەوانەن كە لە سەركەوتنەكانى را بردوو هەولئى
باشترىون دەدن، لە كەوتنەكانىش پەند وەردەگرن،

لە را بردووئىكى بە سوپو، فئىر دەبين خومان باشتر بكەين، هەموومان لە
را بردووئىكدا ژياوين كە تالئى رۆزگار تىيدا تەنگى بە مرقف هەلچنپو!

هەموومان بە رۆزگەلئى رەش و سەخت و ناخوشدا تىپەريوين، رۆزگارئك
كە هەندىكىمان وەخت بوو لە دلتنەنگىدا دلمان هەلا هەلا ببئت، هەر
بەراستى را بردوو بە نازارە، بەلام جوانىشە.

سوئند بە خودا گەر را بردوو نەبا، وەك ئىستا بەهئز نەدەبووئت. سوئند بە
خودا گەر ئەو را بردوو نەبا، هەرگىز وەك ئىستا ناگەدار نەدەبوئت كە
چى لە دەوروبەرت دەگوزەرئت.....

ئەو تايبەتمەندىبەش كە لە را بردوو بە سوئدا دەيدۆزىنەو؛ {يارمەتئت
دەدات باشتر لە هونەرى ژيان و ئەزمونەكانى داهاووت تىبگەئت}.

لەم ژيانەدا، مرقف دەبئت تىنووى رزگارئى بئت، لەم ژيانەدا هەموو
مرقىك دەبئت بەشى خوى تووشى نەهامەتى ببئت، تا دلئى فئىرى
بەرگەگرتن و پشوودرئزئى ببئت.

چهند ناموژ یاریکی بانگخواری گهنج عمر ال عوضه

1. دوو کهس دواي مردنت یادت دهکهنهوه:

1. دلخوشیک که بیتاقهتت کردووه!

2. بیتاقهتیک که دلخوشت کردووه!

جا تا دهتوانی بیتاقهتهکان دلخوش بکه، نهک دلخوشهکان بیتاقهت بکهیت.

2. گهر روژیک خهم سهردانی کردیت، بهخیر هاتی بکه، جا لهسهر
بهرمالهکعت دهری بکه....

3. ههر کهس له بهرامبهر نهو گوناحانهدا که لهکاتی تهنیاییدا دهیانکات
سهرزهنشتی خوئی بکات، نهوا لهدهروهو زور ناسووده دهبیت.

4. له نیشانهکانی رازیبوونی پهروهردگار له بهندهکهی خوئی {سهرکهوتنی
بهنده له پهستن و ملکهچیکردنی فهرمانهکانی خودا} دهبینی نهو بهندهیه
بهردهوام ملکهچ و گویرایهلی خودایه. سهرکهوتوو نهو کهسهیه که
ناسووده بیت به دوورکهوتنهوه له کردنی ههموو نهو شتانهی که خودای
گهوره تووره دهکهن.

رسق و رۆزیمان هەر به دهست خودایه کهواته بۆچی بترسم

....دهگیرنهوه سولهیمان پیغهمبەر {علیه سلام} میرولهیهکی دی دهنکه گهنمیکی رادهکیشا، سهری سوپما نهم میروله بهم قهباره بچوکهی خویهوه چون دهتوانیت نهم بارهی که چند قات له کیشی خوی قورستره ههنگریت!

پرسیاری له میرولهکه کرد: سالی چند دهنکه گهنم دهخویت؟ وتی: سالی دوو دهنکه گهنم نهی پیغهمبهری خودا،

سولهیمان پیغهمبهر میروولهکهی ههنگرت و خستیه ناو سندوقیکهوه دوو دهنکه گهنمیشی خسته ناوییهوه،

پاش سالیک سندوقهکهی کردهوه تهماشا نهکات یهک دهنکه گهنمی خواردوووه دهنکهکهی تری دهم پیوه نهداوه،

سولهیمان {علیه سلام} پیی وت: نهی تو نهتوت سالی دوو دهنکه گهنم دهخوم، کهچی نهوهتا یهک دهنکه گهنمت خواردوووه؟!

میرولهکه وتی: ناخر قوربان ههتا لهو دهشت و سارایه بووم رزق و رۆزیم له لای خودا بوو، دنیا بووم لهوهی خودا ههرگیز لهبیرم ناکات، بهلام کاتیک رزقم کهوته لای تو ترسام لهبیرم بکهیت؛ بویه دهستم پیوه گرت و پاشهکهوتم کرد.

سولهیمان پیغهمبهر {علیه سلام} زهردهخهنهیهکی کردو سهراسیمه بوو له زیری و دانایی نهم میرولهیه.

بۆچی؟ چونکه

دەگىرنەو: لەسەردەمى عەبباسىيەكاندا يەكئىك لە كار بە دەستەكان جەورو ستەمىكى زۆرى لە ژىردەستەكانى خۆى دەکرد، ئەركى زۆر قورس و تاقەت پروكىنى بەسەرياندا ئەدا، مافى خۆيانى نەئەدانى، خەلكەكە تىنيان بۆ هات و بىرياندا بچن بۆ بەغداد و سكالای خۆيان بۆ لای خەلىفە بەرزبەكەنەو. شاندىكىيان پىكەيناو پىاويكى ژيرو دانايان كرده دەمراست و سەردەستەى خۆيان، رۆيشتن تا گەيشتنە بەغداد، كە گەيشتنە بەغداد سەردەستەكەى هەستايەو و بە خەلىفەى وت: بۆچی؟

خەلىفەش وتى چونكە ! نىتر نەئەم قسەو نە ئەو قسە.

سەردەستەكە لای كردهو بەلای ئەوانەى لەگەئيدا بوون و پىى وتن : هەستىن با بچىنە دەرەو، وەلامى خۆمان وەرگرت و دیدار كۆتايى هات. شاندەكە سەريان لەم مەتەلە دەر نەدەكرد، بۆيە داوايان لە سەردەستەكە كرد ئەو گەفتوگۆيەى نىوان خۆى و خەلىفە شىبكاتەو.

سەردەستەكە وتى : بە خەلىفەم وت: "بۆچی" كار بە دەستەكانت ستەم و نەهەقيان بەرامبەر دەكەن؟

خەلىفەش لە وەلامدا وتى "چونكە" خۆتان هەر چۆن بن خودا فەرمانرەواى بەو جۆرەتان بۆ دەنىریت ! ديارە خۆتان خراپىن بۆيە كار بە دەستى خراپتان بوو بەتووشەو !

هه‌ئسوکه‌وتوو مامه‌ئه‌ی هاوشیوه

.... برا به‌ریزه‌کانم خوشکه به‌ریزه‌کانم مروّف نه‌و کاته جوانه که به‌رام‌بهر
هه‌موو که‌سینک مامه‌ئه‌ی باشه، وه به‌و جوّره مامه‌ئه‌ی ده‌کات که پئی
خۆشه خه‌لکانی تریش وابن له‌گه‌لی، به‌ نمونه‌ی باسی ده‌که‌ین

{ده‌گیرنه‌وه: کۆمه‌ئه‌ی جوتیاریک له‌ کینگه‌یه‌کدا هیلکه‌ی ماریکیان
دۆزییه‌وه، له‌ شوینه‌که‌ی خۆیان هه‌لیان گرتوو گواستیانه‌وه بۆ شوینیکی
تر، له‌ دووره‌وه چاودیریان ده‌کرد تا بزائن کاردانه‌وه‌ی ماره‌که چی ده‌بیت!
ماره‌که گه‌رایه‌وه بۆ شوینه‌که‌ی خۆی و بینی هیلکه‌که‌ی له‌ شوینی خۆیدا
نه‌ماوه، به‌خیرای چوو بۆلای نه‌و مه‌رکانه‌ ناوه‌ی که جوتیاره‌کان ناویان لی
ده‌خواردوه ژه‌هر ریژی کرد.

جوتیاره‌کان هیلکه‌که‌یان برده‌وه بۆ شوینی خۆی، له‌ دووره‌وه چاودیریان
کرد تا بزائن نه‌مجاره کاردانه‌وه‌ی ماره‌که چون ده‌بیت.

کاتیک ماره‌که گه‌رایه‌وه و بینی هیلکه‌که‌ی هاتوه‌ته‌وه بۆ شوینی خۆی
یه‌کسه‌ر به‌ره‌و لای مه‌رکانه‌که کشاو خۆی لی ئالاندو رایوه‌شان هه‌تا قلی
کرده‌وه و ناوه ژه‌هراویه‌که‌ی رژانده‌ سه‌ر زه‌وی!

(چهند جوانه)

....مروّف لهو ژيانهدا نهوهنده نزيكه لهيهكهوه بههر تيروانينيك بوى بروانى نهبينه براى يهكتر، نيمه لهم باسهدا نهلتين جوړهكائى بوون به برا چونه؟ 1.براى خوین 2.براى باوكه گهورهمان و دايكه گهورهمان 3.براى دين....نيمه هيچ نيشكارى تيبا نيبه كه دوو كهس كه براى يهكترن نهوه له خوین دياره كه له يهك دايك و باوكه وه، دهربارهى باوكه گهورهمان و دايكه گهورهمان واته باوكه نادم و دايكه حهوا كه لهوشهوه براى يهكترين، بهلام نهوهى گرینگه باسى بكهين براى دين، برا بهريزهكائى كاتيك خوشهويست (درودى خوداى لهسهه بيت)كاتيك كوچى كرد بو مهدينه، لهكاره سهههتايهكائى نهوه بوو كه موسلمانانى كرد به برا، نههمش بو نهوه بوو كه خوشهويستى زياد بكات له نيوان موسلمانان، لهبهه نهوهى بوو كه پهيوهنديهكى توكمه دروست بكات لهنيوان موسلمانان، برا بهريزهكائى بروا بكه نيمه ههموومان براى دينين، كه براى دينين برايهكمان لههر كوويهكهوه يان لههر شوينييكهوه كيشهيهكى ههبيت پيوسته يارمهتى بدهين و دلّمان بو بوهستيت بوى، نهوهند لهخههى دايبين تا كيشهكهى چارهسهه نهكهين دلّمان ناو نهخواتهوه، موسلمان نهوهنده پيوسته لهخههى يهكتر دابيت كه شهوكردنهوهى و روژى بهيادگردنهوهى نهوانهوه بيت، سهيرى هاوهلى بهريز عمرى كورى خطاب بكه، كاتيك كه له دواى نويزى بهياني نهلتيت فلان له كوويه نهویش نهلتيت ليرهم نهى نهميرى پرواداران، نهویش نهلتيت سويند بهخودا نهم شهو نهوهنده بير دهكرديت خهوم لئنهدهكهت بههوى نهو بيركردنهت، ليرهش سهيرى بكه هاوهلى بهريز خهلكى مهكه، نهمهيتر نهساريهكه خهلكى مهدينه، سهيرى خوشهويستيان بكه بو يهكتر چهنيك جوانه، بويه براكائى ههميشه به براى يهكترهوه سهيرى يهكتر بكهن و با ههموومان له خههى يهكتريدايبين.

چيژ بينين له ژيانى دونيادا به بيانوى...

چيژ بينين له ژيانى دونيادا به بيانوى نهوى كه يهك چاره و جتي دههين، كاريكى دروست و سروشتيه، بهلام بهو جوړه نا كه ههنديك كهس بانگهشهي بو دهكهن. نهو جوړه چيژ بينينهى كه لهگهل فرمانهكاني خوداي گهروهو سونهتي پيغهمبهر (درودي خوداي لهسهر بيت) نايهتهوه! نهوى كه چيژ لهههموو نهو شتانهش بينين كه خودا لهسهرى قهدهغه كردووين به بيانوى نهوى كه يهك چاره دهژيين، نههه له نيسلامدا كارهسهته! داواكارين خودا سهرفرازو تهنروستمان بكات. رهنگه خوشيهكاني ژيان بو زور كهس ريگهپيدراوبن، بهلام لاي موسلمان وهك زونگيكي تاوان وان. مروف دوو جوړه، يهكهميان نهو كهسهيه كه به شوين ژياندا رادهكات و دهكهويت، دووهميان نهو كهسهيه كه كه ژيان به ناچاري بهدوايدا رادهكات. يهكهميان نهو مروفه گومرايهيه كه خوي رادهستي ههواوههوهس و گومان كردووه، دووهميان نهو مروفهيه كه ملكهچي خودايه و خوي لهههموو نهو شتانهش بهدوردهگريت كه خودا لبي قهدهغه كردووه. چا ههر كهس دواروژي خوي له پيناو نهه دونيايهدا بفروشيت، نهوا دوراو و بيئومنده، ههر كهسش دونياي خوي له پيناو دواروژدا بفروشيت، براوهو خوشبهخته.

زۆرن ئەو كەسانەى لە كاتى برىاردان سترىسن و ناتوانن بە ئاسائى
برىاربدەن، ئەگەر تۆ يەككىت لەو كەسانەى لە كاتى برىاردان دودائىت،
دەتوانىت سود لەم چەند نامۆزگارىيە وەربگرىت :

1. پشت بەستن بە خوداو نەترسان لەو كارەى ئەنجامى دەدەيت ئەم خالە
گەورەترىن سەرکەوتنە.

2. سود لە ئەزمونى كەسانى دىكە بىينە، بۆ نمونە كاتىك لە پىشەكەت
روبەرۆى گرفتىك دەبىتەوہ راوئز بەو كەسانە بكە كە پىشەكەيان لە تۆوہ
نزىكە .

3. ھەمىشە بىر لە لايەنە نەرىنيەكەى بكەرەوہ.

4. بە شتىكى ئاسايى وەرى بگرە ئەو كارەى ئەنجامى دەدەيت ئاگادار بە
سترىس كات كوژىكى زۆر گەورەيە، بۆيە ئەو شتەى ئەنجامى دەدەيت بە
شتىكى ئاساى وەرىبگرەو مەترسە ئىي، سەيرى كارەكەى خۆت بكە
ئەگەر زانىت ئەتوانىت ئەنجامى بدەيت، واتە كاتت ھەيە بۆى ئەنجامى بدە
،كاتىك دوو كارت يەتە پىشەوہ لە جياتى سترىس كارىكيان سەرەتا
ئەنجام بدە، بە دلى خۆت بەگئورەى پىويستىيەكەى كارەكە، سەرەتا بزانه
كام كارەيان گرىنگە ئەنجامى بدەيت بە شىوہيەكى زۆر ئاسايى ئەنجامى
بدە ،دواتر كارەكەى تر بەم جۆرە لە جياتى سترىس كات كوشتن پىي ئەوا
ئىمە كارەكەى خۆمان بەجوانى و زۆر بەشىوہيەكى ئاساى ئەنجامى
دەدەين ،بۆيە ھىچ كاتىك ئەگەر زانىت كارەكە خىرى پىوہيە ئەوا سترىست
نەبىتو ئەنجامى بدە چونكە سترىس رىگرە لە كارەكان.

چەند جوانن ئەو مەرقانەى نرخی خۆيان دەزانن

برا بەرئزەکان و خوشکە بەرئزەکانم مەرقان ئەو ساتە جوانە کە نرخی
خۆی دەزانئیت، ئەو ساتە سەرکەوتوووە کە نرخی خۆی دەزانئیت، مەرقان
ئەگەر هاتوو نرخی خۆی زانی و ریزی خۆی گرت، ئەوا هیچ دوژبنئیک
ناتوانئیت زەر بەی لئیدات و کەرامەتی بشکئینئیت، مەرقان ئەگەر نرخی خۆی
زانی ئەو کاتی نرخی کەسانی دەورە بەری خوشی دەزانئیت، دەزانئیت چۆن
مامەلەیان لەگەڵدا دەکات، مەرقان ئەو ساتەى نرخی خۆی زانی و وتی من
سەرکەوتووم ناستی سەرکەوتنەکانی بە فەزلی خودا زیاد دەکات، ئەو
کاتەى مەرقان نرخی خۆی زانی ئەزانئیت کئ شایەنى ئەوەیە کە قوربانى
بۆی بدات و کئش شایەنى ئەوە نییە کە قوربانى بۆ بدات، مەرقان بەوە
جوانە کە هەموو بەیانئیک کە لەخەو هەلسا بئیت من کەسئیکى ریزدارم،
من کەسئیکى سەرکەوتووم، من کەسئیکم کە کەس ناتوانئیت زیانم
پئینگەیهئیت، چونکە من نرخی خۆم دەزانم .

چەند جوانن ئەو گەنجانەى تەمەنى خۆيان فرۆشتووە بە خودا

...گەنجیک تەمەنەکی تەواوی تەمەنەکەى بۆ خودا سەرف کردبى،
فرۆشتبىتى بە خودا، بەخشىبىتى بە خودا، بۆ خوا ژیا، بۆ خواش
مرد، خۆشەویستەکانم بەنرخترین و جوانترین شت لای مروق، تەمەنى
گەنجیەتى و لاویەتیه، بەنرخترین و جوانترین شتیش لای خودای گەورە
بەهەشتە، هەرکەسێک تەمەنى گەنجیەتى بدا بە خوا، بیفرۆشێ بە خوا
،خودا لە موقابیلە بەهەشتى ئەداتى، ئەزانن بۆچی هەر کەسێک
گەنجیەتیهکەى خۆى بدا بە خوا خودا لە موقابیلە بەهەشتى ئەداتى
،چونکە تەواوی تەمەن واتە گەنجایەتى.

م.سۆران عبدالکریم

....برا بەریزەکان و خوشکە بەریزەکانم نای چەندە جوانن ئەو گەنجانەى
لە کاتیگدا لە نیوان هەزارەها ئافرەتن و لەنیوان هەزارەها پیاون و لە
نیوان هەزارەها فیتنە دان لەو سەردەمەش ئەلێت لە خودا دەترسم
سەیری ناکەم لە خودا دەترسم کارى خراپە ناکەم نای چەندە جوانن ئەو
گەنجانە.

